

LUẬN CỨ PHÊ PHÁN QUAN ĐIỂM CHO RẰNG: "GIAI CẤP CÔNG NHÂN KHÔNG THỂ LÃNH ĐẠO ĐƯỢC CÁCH MẠNG TRONG ĐIỀU KIỆN NGÀY NAY, CHỈ CÓ TRÍ THỨC MỚI LÃNH ĐẠO ĐƯỢC"

Đại tá, PGS.TS Bùi Đình Bôn*

Một trong những cống hiến vĩ đại nhất của chủ nghĩa Mác-Lênin là phát hiện và làm sáng tỏ sứ mệnh lịch sử thế giới của giai cấp công nhân - giai cấp tiên tiến nhất, triệt để cách mạng nhất, giai cấp duy nhất có khả năng lãnh đạo các tầng lớp nhân dân lao động bị áp bức, bóc lột tiến hành cách mạng vô sản, thực hành cuộc cải biến cách mạng, xoá bỏ chủ nghĩa tư bản, xây dựng thành công xã hội mới - xã hội xã hội chủ nghĩa, tiến tới xã hội cộng sản chủ nghĩa.

1- Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân được quy định bởi địa vị kinh tế - xã hội khách quan của giai cấp công nhân

(1) Do địa vị kinh tế - xã hội khách quan, giai cấp công nhân là giai cấp đại biểu cho lực lượng sản xuất tiên tiến nhất, nó là lực lượng quyết định phá vỡ quan hệ sản xuất cũ; là giai cấp đại biểu cho sự tiến bộ của lịch sử, là giai cấp duy nhất có khả năng lãnh đạo xây dựng một phương thức sản xuất mới cao hơn.

Học thuyết của C.Mác-Ph.Ăngghen về sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân là sự luận chứng khoa học về địa vị kinh tế - xã hội và vai trò lịch sử của giai cấp công nhân. Hai ông đã chứng minh một cách khoa học rằng, giai cấp công nhân là giai cấp cách mạng một cách khách quan vừa với tư cách là hiện thân của lực lượng sản xuất tiên tiến, vừa với tư cách là một giai cấp có lợi ích căn bản đối lập trực tiếp với giai cấp tư sản. Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân cũng được quy định một cách khách quan do sự vận động nội tại của những mâu thuẫn cơ bản trong lòng xã hội tư bản, do yêu cầu của sự phát triển của nền sản xuất đại công nghiệp, chứ hoàn toàn không phải do ý muốn chủ quan của ai gán ghép cho nó.

---

* Hội đồng Lý luận Trung ương.

Do địa vị kinh tế - xã hội khách quan, giai cấp công nhân là giai cấp gắn với lực lượng sản xuất tiên tiến nhất dưới chủ nghĩa tư bản, là giai cấp đại diện cho phương thức sản xuất tiên tiến, đại diện cho lực lượng sản xuất mới mang tính chất xã hội hóa cao. Và, với tính cách như vậy, nó là lực lượng quyết định xóa bỏ quan hệ sản xuất tư bản chủ nghĩa. Sau khi giành được chính quyền, giai cấp công nhân, đại biểu cho sự tiến hóa tất yếu của lịch sử, là người duy nhất có khả năng lãnh đạo xã hội xây dựng một phương thức sản xuất mới cao hơn phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa.

(2) Giai cấp công nhân có khả năng đoàn kết, tổ chức giai cấp và quần chúng nhân dân lao động thành một lực lượng xã hội hùng mạnh để tiến hành cuộc cải biến cách mạng xóa bỏ chế độ cũ, xây dựng chế độ mới tốt đẹp.

Giai cấp công nhân là sản phẩm của nền đại công nghiệp, cùng với sự phát triển của đại công nghiệp, giai cấp công nhân ngày càng tăng lên về số lượng và chất lượng. Các giai cấp khác ngày càng suy tàn và tiêu vong đi cùng với sự phát triển của đại công nghiệp; trái lại, giai cấp công nhân ngày càng phát triển. Giai cấp công nhân – con đẻ của nền sản xuất công nghiệp hiện đại – được nền công nghiệp hiện đại rèn luyện, đoàn kết và tổ chức lại thành một lực lượng xã hội hùng mạnh. Nền đại công nghiệp càng phát triển, đòi hỏi và tạo ra những điều kiện để giai cấp công nhân không ngừng nâng cao trình độ của mình về mọi phương diện: học vấn, văn hóa, tay nghề, khoa học kỹ thuật, ý thức tổ chức kỷ luật, khả năng đoàn kết giai cấp và đoàn kết các lực lượng xã hội, trình độ quản lý và điều hành sản xuất, khả năng tổ chức quản lý xã hội,... Như vậy, sản xuất công nghiệp càng hiện đại thì năng lực lao động trí tuệ, trình độ học vấn, văn hóa của giai cấp công nhân càng được nâng cao; giai cấp công nhân là người đại biểu cho trí tuệ của thời đại. Do đó, nó có đủ khả năng để cải tạo xã hội cũ, xây dựng xã hội mới, đại biểu cho nhu cầu vượt qua giới hạn cuối cùng của chủ nghĩa tư bản; đại biểu cho phương thức sản xuất tiên tiến kế tiếp sau chủ nghĩa tư bản. Bị giai cấp tư sản áp bức, bóc lột nặng nề, giai cấp công nhân là giai cấp có lợi ích căn bản đối kháng trực tiếp với giai cấp tư sản. Xét về bản chất, giai cấp công nhân là giai cấp cách mạng triệt để nhất chống lại chế độ áp bức, bóc lột tư bản chủ nghĩa. Điều kiện sinh hoạt và địa vị kinh tế - xã hội khách quan của giai cấp công nhân quy định rằng, họ chỉ có thể tự giải phóng mình bằng cách giải phóng

toàn thể xã hội khởi chế độ tư bản chủ nghĩa. Trong cuộc cách mạng ấy, giai cấp công nhân không mất gì ngoài xiềng xích, và được cả thế giới về mình.

(3) Giai cấp công nhân có khả năng nhận thức, ý thức về vai trò, vị trí của giai cấp mình, có khả năng trở thành người quản lý trực tiếp phương thức sản xuất tiên bộ hơn phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa.

Địa vị kinh tế - xã hội khách quan không chỉ làm cho giai cấp công nhân trở thành giai cấp cách mạng triệt để nhất, mà còn tạo cho giai cấp công nhân khả năng để thực hiện điều đó. Đó là khả năng nhận thức, ý thức về vị trí, vai trò, sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân, khả năng trở thành giai cấp có đủ năng lực quản lý trực tiếp phương thức sản xuất tiên tiến tiếp sau phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa. Đó là khả năng đoàn kết thống nhất giai cấp, khả năng đạt tới sự giác ngộ về địa vị lịch sử của mình, khả năng hành động chính trị để từng bước đạt mục tiêu cách mạng. Đó là khả năng đoàn kết các giai cấp khác trong cuộc đấu tranh chống tư bản. Đó là khả năng đi đầu trong cuộc đấu tranh của toàn thể nhân dân lao động và của dân tộc. Giai cấp công nhân có lợi ích cơ bản phù hợp và thống nhất với lợi ích của quần chúng nhân dân lao động và các tầng lớp xã hội khác; do vậy, nó có khả năng đại biểu cho quyền lợi cơ bản của quần chúng nhân dân lao động và các giai tầng xã hội; có khả năng đoàn kết, tổ chức, giáo dục, lôi cuốn quần chúng nhân dân lao động tham gia vào cuộc đấu tranh chống giai cấp tư sản. Giai cấp công nhân có khả năng lãnh đạo các tầng lớp nhân dân lao động tiến hành cuộc đấu tranh giải phóng khỏi áp bức bóc lột, cũng như trong sự nghiệp cải tạo xã hội cũ xây dựng thành công xã hội mới – xã hội xã hội chủ nghĩa và cộng sản chủ nghĩa.

Cần lưu ý rằng, giai cấp công nhân lãnh đạo không có nghĩa là từng người công nhân lãnh đạo mà là cả giai cấp công nhân lãnh đạo thông qua chính đảng, đội tiên phong của giai cấp công nhân, lãnh tụ chính trị, bộ tham mưu của giai cấp. Đảng chính trị đó là tổ chức cao nhất, không những đại biểu cho nguyện vọng, phẩm chất, trí tuệ và lợi ích của toàn thể giai cấp công nhân, mà còn đại biểu cho nguyện vọng, phẩm chất, trí tuệ và lợi ích của toàn thể nhân dân lao động và dân tộc. Sự lãnh đạo của chính đảng của giai cấp công nhân – đảng cộng sản – chính là sự lãnh đạo của giai cấp. Đảng với giai

cấp là thống nhất, nhưng đảng có trình độ chính trị và tổ chức cao nhất để lãnh đạo giai cấp và dân tộc. Vì thế, không thể lẫn lộn đảng với giai cấp. Đảng đem lại giác ngộ cho toàn bộ giai cấp, sức mạnh đoàn kết, nghị lực cách mạng, trí tuệ và hành động cách mạng của toàn bộ giai cấp; trên cơ sở đó lôi cuốn tất cả các tầng lớp nhân dân lao động và cả dân tộc đứng lên hành động theo đường lối của Đảng nhằm hoàn thành sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân.

Giai cấp công nhân phải có một đảng chính trị vững vàng, kiên định và sáng suốt, có đường lối chiến lược và sách lược đúng đắn trong mọi giai đoạn của cách mạng thể hiện được nguyện vọng và lợi ích của toàn thể giai cấp và toàn bộ phong trào để giai cấp công nhân có thể hoàn thành được sứ mệnh lịch sử của mình.

Lịch sử thế giới đã chứng minh những kết luận của C.Mác-Ph.Ăngghen, V.I.Lênin về sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân là đúng đắn. Tuy nhiên, cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân nhằm thực hiện sứ mệnh lịch sử của mình không phải diễn ra một cách bằng phẳng, thuận buồm xuôi gió.

Ngày nay, kẻ thù của chủ nghĩa xã hội đang ra sức tấn công vào học thuyết của Mác-Ăngghen, Lênin về sứ mệnh lịch sử thế giới giai cấp công nhân. Chúng khẳng định rằng, học thuyết đó không áp dụng được vào giai cấp công nhân hiện nay. Bởi theo chúng, giai cấp công nhân ngày nay đã "teo đi", đã "tan biến" vào các giai tầng xã hội khác; bởi địa vị kinh tế - xã hội của giai cấp công nhân đã thay đổi nhiều, phần đông trong giai cấp này đã "trung lưu hóa", v.v.. Cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân trong quá trình thực hiện sứ mệnh lịch sử của mình dù có trải qua những bước thăng trầm, nhưng nó vẫn tiếp tục diễn ra theo quy luật khách quan của lịch sử. Thực tế lịch sử cách mạng thế giới cho thấy, giai cấp công nhân đã, đang và sẽ vươn lên nắm quyền lực nhà nước. Bởi lẽ, nó là giai cấp duy nhất đại diện cho lực lượng sản xuất hiện đại, cho phương thức sản xuất tiên tiến. Giai cấp công nhân là người đại diện cho lợi ích và quyền lực của nhân dân, của nhân loại.

Lịch sử thế giới trong hơn một trăm năm qua, đặc biệt là từ sau Cách mạng tháng Mười, đã chứng minh điều đó. Nhưng hiện nay, vấn đề này đang được đặt ra một cách gay gắt cả về phương diện lý luận lẫn thực tiễn.

Một mặt kẻ thù đang lợi dụng những khó khăn ở các nước xã hội chủ nghĩa và sự sụp đổ của mô hình chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô và Đông Âu để phủ nhận vai trò lãnh đạo của giai cấp công nhân mà hạt nhân là các đảng cộng sản và công nhân. Mặt khác, do sự tác động mạnh mẽ của cách mạng khoa học - kỹ thuật, cơ cấu kinh tế - xã hội ở nhiều nước có những thay đổi lớn. Ở các nước tư bản phát triển đang diễn ra những chuyển biến sâu sắc về cơ cấu xã hội và cơ cấu giai cấp, đặc biệt là giai cấp công nhân. Đặc điểm của quá trình đó là giảm số lượng công nhân truyền thống, đặc biệt là công nhân trực tiếp tham gia sản xuất vật chất. Đội ngũ công nhân “áo trắng” và công nhân “áo vàng” ngày càng tăng. Tình hình đó làm cho một số người vội vã kết luận rằng, giai cấp công nhân đang “biến mất”, và do vậy, sứ mệnh lịch sử thế giới của giai cấp công nhân không còn nữa! Một số người khác thì cho rằng, do sự phát triển và kết quả của cách mạng khoa học - kỹ thuật được áp dụng vào sản xuất, giai cấp công nhân không còn nghèo khổ nữa và ngày càng ít đi về số lượng, do đó, nó không còn khả năng lãnh đạo cách mạng.

Chúng ta không phủ nhận một thực tế là ở một số nước tư bản phát triển đời sống của công nhân có được cải thiện. Nhưng không phải vì thế mà nói rằng họ không còn bị bóc lột và không sống trong cảnh nghèo khổ nữa. Sự thật là ở chính ngay những nước tư bản phát triển tình trạng công nhân nghèo khổ, thất nghiệp, mù chữ, thiếu nhà ở, sống trong điều kiện bấp bênh vẫn chiếm một tỷ lệ không nhỏ. Ở Pháp, hiện nay vẫn còn hàng triệu người lao động đang ngày càng bị bần cùng hoá và “ngày một đông người nghèo, nghèo đến mức bị phá huỷ cả về thể xác lẫn tinh thần”¹. Theo thống kê của chính phủ Mỹ, hiện nay còn hơn 60 triệu người Mỹ sống dưới mức nghèo khổ, có hàng triệu người thất nghiệp, hơn 80% số này không được hưởng trợ cấp thất nghiệp². Ở đây sự giàu có ngạo đời nhất và cảnh nghèo khổ quần bách đứng cạnh nhau. Chỉ có 1% số dân (những người giàu có) chiếm tới hơn 50% của cải của cả nước, tính trung bình mỗi người trong số họ có thu nhập là 550 triệu đôla/năm, trong khi đó thu nhập thực tế của 80% số dân hoặc giữ nguyên, hoặc bị giảm bình quân từ 10 đến 15%. Nhân dân lao động Mỹ nói

¹ Theo H.Krauoki, Ủy viên Bộ Chính trị Đảng Cộng sản Pháp, Tổng Thư ký TLĐLĐ Pháp (CGT). Phong trào công đoàn thế giới; số 05, tr.14.

² Theo ác-nôn Bê-trét-ti, Ủy viên BCT UBTƯ Đảng Cộng sản Mỹ.

chung, công nhân nói riêng, ngày càng nghèo. Mức thu nhập trung bình của công nhân Mỹ hiện nay chỉ còn ở mức cuối những năm 50. Số giờ làm việc trung bình trong một tuần đối với công nhân nam là 45 giờ, công nhân nữ là 41 giờ. Tình hình đó cho thấy một sự tăng lên chưa từng có về tỷ lệ bóc lột đã diễn ra trong thời gian qua ở nước Mỹ. Theo những tính toán dựa trên những số liệu thống kê của chính phủ Mỹ, trong khu vực chế tạo máy, trong một thập kỷ, tỷ lệ bóc lột tăng từ 33% năm lên 402%.

Sự xuống cấp đến mức tồi tệ về điều kiện làm việc của công nhân và sự gia tăng tỷ lệ bóc lột đi cùng với việc phân phối lại thu nhập có lợi cho người giàu. Khoảng 15% số người Mỹ sống trong các gia đình thu nhập dưới mức nghèo khổ chính thức. Đây là tỷ lệ người nghèo cao nhất kể từ giữa năm 60 của thế kỷ XX. Nạn thất nghiệp ngày càng tăng lên. Các chuyên gia của tổ chức ECOSOC thuộc Liên hợp quốc ghi nhận rằng, tiền lương thực tế của công nhân các nước tư bản phát triển bị giảm đi, đội quân những người nghèo khổ tăng lên, những bất bình đẳng trong xã hội tăng lên mạnh mẽ. Tuy vậy, điều quyết định quy định sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân không phải ở tình trạng nghèo khổ của họ, mà trước hết là do họ đại diện cho lực lượng sản xuất tiên tiến.

2- Có phải trong điều kiện ngày nay giai cấp công nhân đã "biến mất" và không thể lãnh đạo được cách mạng, chỉ có trí thức mới lãnh đạo được?

Nói rằng, hiện nay giai cấp công nhân ngày càng ít về số lượng, điều đó không đúng với thực tế. Giai cấp công nhân không "biến mất" mà ngược lại, tỷ lệ giai cấp công nhân so với tổng số dân đang tăng lên. Trong nền sản xuất hiện đại, sự thâm nhập ngày càng sâu rộng của đội ngũ trí thức vào giai cấp công nhân ngày càng tăng. Đội ngũ công nhân được tri thức hóa ngày càng chiếm số đông trong giai cấp công nhân. Cùng với sự phát triển của nền sản xuất hiện đại, của kinh tế tri thức, giai cấp công nhân trong từng nước và trên phạm vi toàn thế giới ngày càng phát triển về lượng và tăng lên về chất trên nhiều phương diện. Giai cấp công nhân hiện đại không chỉ là những người lao động chân tay mà còn có cả một bộ phận những người lao động trí óc gắn trực tiếp với quá trình sản xuất ra của cải vật chất. Để hiểu điều đó cần phải gắn

việc xem xét giai cấp công nhân hiện đại với các hình thức sản xuất tư bản hiện đại. Sự phát triển của lực lượng sản xuất trong xã hội tư bản không làm giảm mà trái lại còn làm tăng số lượng và chất lượng giai cấp công nhân. Mặt khác, cùng với đà phát triển của nền sản xuất hiện đại, ở các nước tư bản, nông dân và những người sản xuất nhỏ ở thành thị vẫn tiếp tục bị phá sản và bổ sung vào đội ngũ công nhân. Theo thống kê chính thức, ở nhiều nước tư bản chủ nghĩa phát triển, những người công nhân cùng với gia đình họ vẫn chiếm tỷ trọng lớn nhất so với các giai cấp và các tầng lớp khác trong xã hội. Tuy nhiên, điều quyết định việc hoàn thành sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân chủ yếu không phải là số lượng, mặc dù số lượng là cần thiết, nhưng trên thực tế sức mạnh của giai cấp công nhân lớn hơn nhiều so với số lượng của nó nếu giai cấp công nhân thống nhất được nội bộ giai cấp mình và thực hiện được sự liên minh chặt chẽ với quần chúng lao động bị áp bức. Lịch sử cách mạng thế giới và lịch sử cách mạng Việt Nam đã chứng minh rất rõ điều đó.

Có phải vì ngày nay khoa học đã trở thành lực lượng sản xuất trực tiếp mà trí thức đã hoà nhập vào giai cấp công nhân và nó đang trở thành lực lượng nòng cốt lãnh đạo các giai cấp, các tầng lớp khác đấu tranh chống giai cấp tư sản? Đó là một sự ngộ nhận. Hiện nay vai trò của khoa học kỹ thuật tác động vào sản xuất ngày càng lớn, do đó đã và đang xuất hiện một đội ngũ công nhân kỹ thuật hiện đại, được trí thức hoá và chuyên môn hoá cao. Đó là những công nhân trí thức hoá và những trí thức công nhân hoá, họ¹ đang điều khiển những dây chuyền sản xuất tự động, làm ra những sản phẩm mang hàm lượng trí tuệ cao. Nhưng không phải vì thế mà nói rằng những người này đã hoàn toàn tách ra khỏi giai cấp công nhân, biến thành trí thức. Rõ ràng, trong điều kiện khoa học - kỹ thuật phát triển, công nhân, vẫn giữ vị trí quyết định trong nền sản xuất hiện đại. Trong thời đại ngày nay, không nên hiểu công nhân chỉ là người có trình độ văn hoá thấp như trước (ở Nhật hiện nay trên 90% công nhân có trình độ đại học và tương đương). Nói khoa học đã trở thành lực lượng sản xuất trực tiếp là nói thời gian từ nghiên cứu của các nhà khoa học đến ứng dụng vào sản xuất được rút ngắn lại, là nói tác động mạnh mẽ, to lớn

¹ Đội ngũ công nhân kỹ thuật bậc cao hiện nay ở Tây Ban Nha: 53,2%; I-ta-li-a: 53,1%; Pháp 51,9%; Bồ Đào Nha: 47,1%... Theo Revue Inter du Travail, số 2.

của khoa học vào sản xuất, chứ không có nghĩa là tất cả trí thức đã trở thành người công nhân sản xuất trực tiếp.

Trước sự khủng hoảng của chủ nghĩa xã hội và sự sụp đổ của mô hình chủ nghĩa xã hội kiểu Liên Xô, không ít người đã công khai và lớn tiếng phản bác sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân, một phạm trù cơ bản của chủ nghĩa Mác-Lênin, phạm trù xuất phát của chủ nghĩa xã hội khoa học. Họ cho rằng, luận điểm của C.Mác về sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân không còn đúng với thời đại ngày nay. Theo họ, thời đại ngày nay là thời đại của nền "văn minh trí tuệ", thời đại mà "khoa học đã trở thành lực lượng sản xuất trực tiếp" thì trí thức mới là lực lượng tiên phong, có vai trò lãnh đạo cách mạng, chỉ có trí thức mới là lực lượng xã hội có đủ năng lực trí tuệ và có đủ khả năng tổ chức, lãnh đạo các lực lượng còn lại của xã hội trong sự nghiệp xây dựng xã hội mới. Cũng theo họ, chỉ có trí thức mới là người đại biểu cho trí tuệ. Vì thế, toàn bộ xã hội phải đi theo "tám biển chỉ đường của trí tuệ"! Đó là quan điểm sai lầm cả về lý luận và thực tiễn.

Trí thức có vai trò rất quan trọng, trực tiếp và đi đầu trong sự nghiệp phát triển các lý thuyết khoa học – công nghệ, khoa học quản lý, khoa học quân sự, khoa học xã hội – nhân văn,... trong việc nâng cao dân trí trong một chế độ xã hội nhất định. Song, tầng lớp trí thức không thể đóng vai trò lãnh đạo cách mạng thay thế giai cấp công nhân.

Thực tế cách mạng thế giới và cách mạng Việt Nam cho thấy, số đông trong đội ngũ cán bộ lãnh đạo cấp cao của Đảng đều xuất thân từ tầng lớp trí thức, điều đó không phải là trí thức có vai trò lãnh đạo cách mạng; vấn đề là ở chỗ, những trí thức đó đã từ bỏ lập trường xuất thân của mình, tiếp thu lý luận khoa học chủ nghĩa Mác-Lênin, giác ngộ sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân, đứng trên lập trường quan điểm của giai cấp công nhân, chiến đấu cho mục tiêu, lý tưởng của giai cấp công nhân; sức mạnh để đưa đến những thắng lợi của cuộc cách mạng là sức mạnh của giai cấp công nhân và quần chúng lao động.

Trí thức có vai trò rất to lớn trong cuộc đấu tranh giành chính quyền và trong công cuộc xây dựng xã hội mới. Vì vậy, giai cấp công nhân cần phải có chính sách đúng đắn để thu hút đội ngũ trí thức phục vụ đắc lực cho sự nghiệp

cách mạng của mình trong mỗi giai đoạn cách mạng. Đồng thời, giai cấp công nhân phải chú trọng xây dựng đội ngũ trí thức của mình, nhất là trong nền sản xuất hiện đại, trong sự nghiệp cải biến cách mạng, xây dựng xã hội mới. Trí thức chỉ phát huy được sức mạnh của mình khi gắn với một giai cấp đại diện cho sự tiến hóa của xã hội loài người, ngày nay, giai cấp đó là giai cấp công nhân.

3- Có phải sự sụp đổ của mô hình chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô và Đông Âu chứng minh rằng : sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân không còn?

Phải chăng sự sụp đổ của mô hình chủ nghĩa xã hội ở Đông Âu và Liên Xô là bằng chứng để nói rằng giai cấp công nhân không có đủ khả năng lãnh đạo xây dựng một xã hội mới tiến bộ hơn xã hội tư bản chủ nghĩa và không thể hoàn thành được sứ mệnh lịch sử của mình. Tình hình đã và đang diễn ra ở Đông Âu và các nước thuộc Liên Xô (trước đây) chẳng những không phủ nhận mà còn khẳng định vai trò của giai cấp công nhân. Sự sụp đổ của mô hình chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô và Đông Âu có nguyên nhân chủ quan và khách quan. Nguyên nhân chính dẫn tới sụp đổ là do sự lãnh đạo chủ quan, do sai lầm về đường lối, quan điểm và phương pháp của các đảng cộng sản và công nhân, chứ không phải do giai cấp công nhân đã thoái hoá, biến chất. Trong những năm qua, các đảng cộng sản và giai cấp công nhân ở các nước xã hội chủ nghĩa đã đạt được những thành tựu quan trọng góp phần quyết định vào cuộc đấu tranh vì hoà bình, độc lập dân tộc và tiến bộ xã hội, làm thay đổi bộ mặt thế giới. Tuy vậy, trong các nước xã hội chủ nghĩa cũng bộc lộ một khuyết tật phổ biến là: trong đảng có sự suy thoái về tư tưởng chính trị, nhất là trong đội ngũ cán bộ Đảng, Nhà nước ở cấp cao nhất; thêm vào đó là tình trạng đặc quyền, đặc lợi, đảng trị, một bộ phận cán bộ, đảng viên, công nhân bị thoái hoá về đạo đức, lối sống, gây bất bình và mất lòng tin trong quần chúng. Đó là những khuyết điểm chủ quan, không thuộc về bản chất của giai cấp công nhân, của chế độ xã hội, vì vậy có thể khắc phục được.

Thực tế những diễn biến gần đây nhất ở Đông Âu càng chứng minh rằng, ngoài giai cấp công nhân và đội tiên phong chân chính của nó, không có một lực lượng, một giai cấp nào khác có thể lãnh đạo được quần chúng nhân

dân xây dựng xã hội mới, mang lại hạnh phúc và dân chủ thực sự cho người lao động.

Trước những khó khăn về kinh tế, những tiêu cực về mặt xã hội đang diễn ra ở nước ta, không ít người hoài nghi vai trò lãnh đạo của giai cấp công nhân. Họ cho rằng, giai cấp công nhân Việt Nam đang trong quá trình hình thành, còn nhỏ bé, trình độ thấp,.... nên không thể tiếp tục lãnh đạo được cách mạng, nhất là trong công cuộc xây dựng xã hội mới hiện nay. Theo họ, sứ mệnh ấy thuộc về tầng lớp trí thức!

Cần xem xét giai cấp công nhân Việt Nam theo quan điểm thời đại, trong phạm vi toàn thế giới. Nếu cho rằng giai cấp công nhân Việt Nam ít về số lượng, chưa có đặc tính của giai cấp công nhân hiện đại, do vậy không đủ khả năng đảm nhận và làm tròn vai trò lịch sử của mình, cách nhìn nhận như vậy là tách rời lịch sử thế giới. Giai cấp công nhân nước ta là một bộ phận của giai cấp công nhân quốc tế, do đó nó vẫn mang đầy đủ đặc tính của giai cấp công nhân hiện đại. Giai cấp công nhân Việt Nam tuy nhỏ bé về số lượng nhưng giác ngộ giai cấp, ý thức dân tộc sâu sắc, nội bộ thống nhất, đoàn kết... Ngay từ khi mới ra đời, dưới sự lãnh đạo của đội tiên phong chân chính của mình, nó đã phát huy và nhân lên được sức mạnh của giai cấp, của dân tộc - trước hết là sức mạnh của đông đảo quần chúng nông dân và những người lao động khác - và sức mạnh của thời đại, nhờ thế đã đưa cách mạng Việt Nam đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Ngày nay, trong tình hình thế giới diễn biến phức tạp, giai cấp công nhân Việt Nam và đội tiên phong của mình vẫn kiên định con đường xã hội chủ nghĩa, từng bước tháo gỡ khó khăn về kinh tế, đưa sự nghiệp cách mạng tiếp tục tiến lên và đang đạt được những kết quả bước đầu quan trọng trong công cuộc đổi mới.

Vai trò lãnh đạo cách mạng của chính đảng của giai cấp công nhân Việt Nam đã được hình thành thực tế trong lịch sử cách mạng Việt Nam, được quần chúng nhân dân thừa nhận và toàn thể dân tộc suy tôn. Giai cấp công nhân Việt Nam - thông qua chính đảng của nó - đã thực tế lãnh đạo và hoàn thành sứ mệnh lịch sử của mình trong cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân. Vai trò lãnh đạo của giai cấp công nhân Việt Nam được củng cố và giữ vững trong những năm đổi mới, xây dựng chủ nghĩa xã hội. Trong thực tiễn, vai trò

tiên phong của giai cấp công nhân Việt Nam đã và đang được thể hiện trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội. Về mặt sản xuất, giai cấp công nhân là lực lượng sản xuất cơ bản, chủ yếu, có vai trò quan trọng trong nền kinh tế quốc dân. Giai cấp công nhân Việt Nam thực sự có khả năng sáng tạo. Trong khó khăn, công nhân là người đề xướng, phát hiện và thực hiện nhiều giải pháp có hiệu quả trong việc giữ vững, ổn định và phát triển sản xuất. Đội ngũ công nhân Việt Nam có mặt trong tất cả các thành phần, các ngành kinh tế. Nó có vai trò quan trọng trong việc góp phần làm cho các thành phần kinh tế phát triển theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Về mặt chính trị - xã hội, giai cấp công nhân Việt Nam là chỗ dựa vững chắc của Đảng và nhà nước, là lực lượng kiên quyết ủng hộ và đi đầu trong công cuộc đổi mới do Đảng đề ra. Giai cấp công nhân Việt Nam là lực lượng tích cực, kiên quyết và đi tiên phong trong mặt trận đấu tranh chống tiêu cực, tham nhũng và các hiện tượng tiêu cực khác trong đời sống xã hội. Giai cấp công nhân có vai trò to lớn trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc, là lực lượng chính trị - xã hội quan trọng góp phần tích cực vào việc giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội. Trước vô vàn khó khăn, thử thách, giai cấp công nhân Việt Nam vẫn giữ vững truyền thống cách mạng, xứng đáng là giai cấp tiên phong, lãnh đạo cách mạng; là lực lượng xã hội tiên tiến nhất - cả trong lý luận và thực tiễn sản xuất và cải biến xã hội, là lực lượng chính trị cơ bản, đội quân chủ lực trong công cuộc đổi mới, xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Lịch sử cách mạng Việt Nam hơn 80 năm qua đã chứng minh rằng, ngoài giai cấp công nhân, thông qua đội tiên phong chân chính của nó, không một giai cấp, một tầng lớp xã hội nào khác có thể lãnh đạo được cách mạng nước ta. Đó là một thực tế không thể phủ nhận.

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng, nhất là trong công cuộc xây dựng xã hội mới, trong điều kiện đất nước trải qua một cuộc chiến tranh lâu dài, hậu quả của nó còn nặng nề, điểm xuất phát đi lên của nền kinh tế còn thấp kém, lạc hậu; một bộ phận không nhỏ trong giai cấp công nhân còn lao động thủ công, trình độ nhận thức, ý thức tổ chức kỷ luật, tác phong công nghiệp, năng lực chuyên môn còn hạn chế, chưa thật sự tiên phong trong sản xuất và đời sống; Đảng và giai cấp công nhân Việt Nam lại chưa có kinh nghiệm trong sự

nghiệp xây dựng một xã hội mới, do đó những thiếu sót, sai lầm là khó tránh khỏi. Bên cạnh những thành tích to lớn, Đảng ta có lúc phạm sai lầm, khuyết điểm, có những sai lầm, khuyết điểm nghiêm trọng do giáo điều, chủ quan, duy ý chí, vi phạm quy luật khách quan; nhưng Đảng đã công khai thừa nhận, nghiêm túc tự phê bình và kiên quyết sửa chữa. Công cuộc đổi mới đã và đang thu được những thành công bước đầu, từng bước đưa đất nước ra khỏi khủng hoảng, khó khăn. Trên con đường đi lên, khó khăn và thử thách còn rất gay gắt. Song nếu vì thế mà có ai đó cho rằng phải trao quyền lãnh đạo cho trí thức thì mới đưa cách mạng tiếp tục tiến lên được thì đó là một sai lầm cả về lý luận và thực tiễn.

Ngày nay nền sản xuất hiện đại vừa đòi hỏi, vừa tạo điều kiện cho công nhân nâng cao trình độ văn hoá, chuyên môn, nghiệp vụ của mình. Nền sản xuất ấy đang và sẽ tạo ra ngày càng đông đảo đội ngũ công nhân trí thức hoá và trí thức công nhân hoá. Cũng chỉ có như vậy giai cấp công nhân mới thích ứng và điều hành được nền sản xuất hiện đại. Nội hàm lãnh đạo của giai cấp công nhân là lãnh đạo đi theo mục tiêu lý tưởng của Đảng. Vì vậy, để giai cấp công nhân hoàn thành được sứ mệnh lịch sử vẻ vang của mình, Đảng và Nhà nước ta cần có biện pháp hữu hiệu để củng cố, *chăm lo xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam vững mạnh, chăm lo xây dựng bộ phận lãnh đạo của mình vững mạnh về mọi mặt.* Đi đôi với việc phát triển số lượng, cần nâng cao trình độ văn hoá, khoa học kỹ thuật và trình độ lý luận cho công nhân, *cần tăng cường thành phần công nhân tiên tiến trong Đảng, trong bộ phận lãnh đạo của nó. Đưa những công nhân có trình độ chuyên môn, nghiệp vụ giỏi, có trình độ khoa học kỹ thuật, trình độ lý luận và phẩm chất đạo đức tốt vào các cấp lãnh đạo của Đảng, các cấp quản lý nhà nước.* Và trước hết, quan trọng nhất là chỉnh đốn và thật sự đổi mới Đảng, nâng tầm trí tuệ và sức chiến đấu của Đảng - đội tiên phong của giai cấp công nhân, của nhân dân lao động và của dân tộc. *Giữ vững và không ngừng củng cố, tăng cường, nâng cao bản chất giai cấp công nhân của Đảng, xứng đáng là đội tiên phong chính trị của toàn xã hội, đại biểu trung thành lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của dân tộc Việt Nam./.*